

unesco

Latvijas
Nacionālā komisija

Jomas eksperti diskutē par ilgtspējīgu attīstību veicinošu izglītību

Publicēts: 25.11.2022.

Ceturtdien, 24. novembrī, norisinājās konsultatīvās padomes “Izglītība visiem” sanāksme, kura tika veltīta videi, kurā notiek izglītības process, un tās sasaistei ar ilgtspējīgu attīstību.

UNESCO Ģenerālajā konferencē pieņemtajā globālās rīcības programmā “Izglītība ilgtspējīgai attīstībai 2030” un tās ceļvedī izskan aicinājums veidot ciešāku saikni starp izglītību un ilgtspējīgas attīstības mērķiem un izcelt izglītības nozīmi visu globālo mērķu sasniegšanā. Konsultatīvās padomes “Izglītība visiem” sanāksmē tika uzklausīts valsts un nevalstiskā sektora pārstāvju redzējums par izglītību ilgtspējīgai attīstībai Latvijā – šī brīža stāvokli un nākotnes perspektīvām.

Sanāksmes dalībniekus uzrunāja UNESCO Izglītības ilgtspējīgai attīstībai programmu speciālists Bernads Kombess (*Bernard Combes*), uzsverot šī brīža draudus planētas un cilvēces ilgtspējai: klimata pārmaiņas, bioloģiskās daudzveidības strauja samazināšanās, vides piesārņojums un slimību uzliesmojumi un pandēmijas. Tas viss prasa tūlītēju rīcību, mainot patēriņa un ražošanas paradumus un cilvēku attieksmi un attiecības ar dabu, lai veicinātu planētas aizsardzību un sabiedrības noturību krīžu un nedrošības laikā. Tādēļ ir jāstiprina mūžizglītība, kas palīdzētu apgūt zināšanas, prasmes, vērtības un rīcību, lai dzīvotu ilgtspējīgi.

Savukārt Izglītības un zinātnes ministrijas pārstāve Sigita Ķirse izklāstīja, kā izglītības ilgtspējīgai attīstībai koncepts ietverts Latvijas izglītības politikas dokumentos, akcentējot Izglītības attīstības pamatnostādnes «Nākotnes prasmes nākotnes sabiedrībai» 2021-2027, Jaunatnes politikas valsts programmu 2022-2024, Valsts valodas pamatnostādnes 2021-2027 un Zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovācijas pamatnostādnes 2021-2027, kā arī secinot, nacionāla mēroga mērķi, politikas prioritātes un snieguma rādītāji ir saskaņoti ar globāliem – ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem.

Turpinājuma tika prezentēti pašreizējie UNESCO asociēto skolu labās prakses piemēri izglītības ilgtspējīgai attīstībai veicināšanā, kā arī idejas turpmākai rīcībai, tostarp aicinājums domāt par plašāku skolas kopienas – vecāku, absolventu – iesaisti, sadarbību ar vietējiem uzņēmējiem, skolas interjera un svētku dekorāciju ilgtspējīgu izmantošanu, “zaļo klašu” uzturēšanu un atjaunošanu u.c.

Noslēgumā sanāksmes dalībnieki sprieda, kā izglītība ilgtspējīgai attīstībai var veicināt tādas izglītības vides veidošanos, kas motivē mācīties un domāt par kopienas un valsts ilgtspējīgu attīstību. Galvenā atziņa – nepieciešama fundamentāla domāšanas maiņa, kas vērsta ne tikai uz indivīda labklājību, bet uz visas sabiedrības un planētas labumu un ilgtspējību. Ilgtspējīga attīstība ir kļuvis kā ikdienas vārds dažādu projektu un finansējuma piesaistes kontekstā, taču šajā procesā ir zudusi izpratne par šī koncepta būtību un nozīmību. Domājot par izglītību ilgtspējīgai attīstībai, jāsāk katram ar sevi un savu rīcību, turklāt tieši bērni un jaunieši var kalpot kā padomdevēji un piemēri ilgtspējīgai rīcībai.

Konsultatīvā padome “Izglītība visiem”, dibināta 2005. gadā un ierasti tiek sasaukta reizi pusgadā, ietver pārstāvjus no daudzām iesaistītajām pusēm, tādējādi veidojot auglīgu platformu diskusijām par atbildību kvalitatīvā izglītībā Latvijā. Konsultatīvā padome “Izglītība visiem” ir izglītības jomas starpnozaru konsultatīva institūcija, kas veido saikni starp valdību un sabiedrību, kā arī veicina ANO, UNESCO, Eiropas Savienības, Eiropas Padomes un citu starptautisko organizāciju izglītības jomā izstrādāto ieteikumu ieviešanu Latvijā.

Padomes mērķis ir veicināt ministriju un citu pārvaldes iestāžu, pašvaldību, privātā sektora, nevalstisko un starptautisko organizāciju sadarbību un saskaņotu rīcību, lai visiem nodrošinātu iekļaujošu, līdztiesīgu un kvalitatīvu izglītību un veicinātu mūžizglītību.

Padomē ir pārstāvji no Izglītības un zinātnes ministrijas, Kultūras ministrijas, Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības, Latvijas Pašvaldību savienības, Latvijas Darba devēju konfederācijas, Latvijas Nacionālā kultūras centra, Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes, Latvijas Universitātes, Daugavpils Universitātes, Latvijas Nacionālās bibliotēkas, Latvijas Autisma apvienības, Latvijas Studentu apvienības, Latvijas jaunatnes padomes u.c. valsts un nevalstiskajam organizācijām. Plašāk: <https://likumi.lv/doc.php?id=79116>.

Kitija Balcare, UNESCO LNK komunikācijas

Autors: konsultante

<https://www.unesco.lv/lv/jaunums/jomas-eksperti-diskute-par-ilgtspējigu-attistibu-veicinosu-izglitibu>